

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

The Relationship Between the School Administrators' Competency and
The Academic Administration in Schools Under Chainay Primary
Educational Service Area Office

ปฏิมา ชุมรัมย์¹, ปพนสรค์ โพธิพิทักษ์², สายทิพย์ ยะฟู³

Patima Chumram¹, Paponsan Pothipitak², Saithit Yafu³

Corresponding Author E-mail: patimachumram@gmail.com

Received: 2024-02-28; Revised: 2024-03-15; Accepted: 2024-06-22

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารและครู จำนวน 405 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่, และมอร์แกน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมีความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.67–1.00 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา มีความเที่ยงเท่ากับ 0.87 และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ที่มีความเที่ยงเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับสมรรถนะของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายสมรรถนะพบว่า สมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ จิตมุ่งบริการอยู่ในระดับมากที่สุด และสมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบริหารการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = 0.78$) อยู่ในระดับสูงที่นัยสำคัญทางสถิติ .01

คำสำคัญ: สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารงานวิชาการ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Master of Education students, Education Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of competency of school administrators, 2) to study the level of academic administration of schools, and 3) to study the relationship between the competency of school administrators and the academic administration of schools. The sample consisted of 405 school administrators and teachers that was obtained by determining the sample size using Krejci and Morgan's tables. Then, they use the multi-stage sampling method. The tools for collecting data were the questionnaire with the validity between 0.67 – 1.00, the questionnaire for opinion of the competency of school administrators with the reliability at 0.87 and the questionnaire for opinion of the academic administration with the reliability at 0.99. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and Pearson correlation coefficient. The research results were found as follows;

1) The level of competency of school administrators in overall was the highest level. When considering each aspect, it was found that the highest performance was the achievement with the highest level, followed by the service-oriented mind with the highest level and the lowest performance was the change management with the highest level 2) The level of academic administration of the school in overall was at the highest level. When considering each aspect, it was found that the highest academic administration was the measurement evaluation and transfer of academic result with the highest level followed by the, school curriculum development with the highest level and the lowest level was education supervision at a high level. 3) The relationship between the competency of school administrators and the academic administration in schools was correlated in positive with correlation coefficients ($r_{xy} = 0.78$) that was a high level with the statistically significance at the .01 level.

Keywords: Competency of School Administrators, Academic Administration

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งจากความก้าวหน้าที่เกิดจากอำนาจของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งถือเป็นแรงกดดันจากภายนอก และจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างประชากรภายในประเทศซึ่งถือเป็นแรงกดดันภายใน ทำให้เป็นความท้าทายในการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่จะต้องรับมือกับแรงกดดันดังกล่าว และถือเป็นโจทย์สำคัญให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในประเทศเตรียมเยาวชนเพื่อให้เป็น ผู้ที่มีความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวและพร้อมที่จะก้าวสู่เวทีโลก ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ขึ้นเพื่อเป็นการกำหนดทิศทาง และวางกรอบแนวทางการจัดการศึกษาให้แก่ปวงชนชาวไทย โดยมุ่งหมายจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนได้เข้าถึงโอกาส และเกิดความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน นอกจากนี้ประเทศไทยยังพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะสำคัญที่สอดคล้องกับความต้องการของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยหนึ่งในยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ได้กล่าวถึง บุคลากรทางการศึกษาว่าต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการและยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน นอกจากนี้การให้ความสำคัญกับสมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษาดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ประเทศไทยได้ปฏิรูปการจัดการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจที่เน้นให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความพร้อมให้กับสถานศึกษาในการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็น ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษาไปยังผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเพิ่มอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารงานให้มากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึง

จะต้องใช้ความรู้ทั้งศาสตร์ และศิลป์ในการบริหารสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560: 8)

จากแนวคิดดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาจึงถือว่าเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำแนวคิดมาขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจะต้องเป็นผู้นำวิชาชีพที่ต้องมีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี และนำพาสถานศึกษาไปสู่การจัดการ และการบริหารที่ดี มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เข้าใจในแนวทางการบริหาร และการจัดการศึกษา อีกทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาที่หลากหลายบทบาท ได้แก่ บทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามนโยบายการนำการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ร่วมมือกับบุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา และบริหารจัดการใช้ทรัพยากรในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (สุนันธิณี ม่วงเนียม. 2560: 33)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 164 โรงเรียน แบ่งออกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 2 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 159 โรงเรียน จากการศึกษาปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษา พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทได้เร่งรัดพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระวิชาโดยเน้นกลุ่มสาระวิชาหลัก 4 กลุ่มสาระวิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิชาภาษาอังกฤษ โดยการพัฒนาครูผู้สอน พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง แต่ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับประเทศทุกกลุ่มสาระวิชา ทั้งในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อันเนื่องมาจากข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น โรงเรียนส่วนหนึ่งยังขาดสื่อ อุปกรณ์ที่มีคุณภาพขาดทักษะการเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเด็กในแต่ละช่วงวัย ขาดครูที่มีความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาเอกเฉพาะด้านเฉพาะวิชา ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอกที่เรียนมา ครูไม่ครบชั้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. 2565: 5-16) ยิ่งไปกว่านั้นจากการผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐานชั้นพื้นฐาน (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และผลการทดสอบระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-Net) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทปีการศึกษา 2560-2563 มีผลคะแนนลดลงอย่างต่อเนื่องทั้งด้านการอ่าน และคำนวณ วิชาภาษาไทย วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาภาษาอังกฤษ และมีคะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 จากความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ และสภาพปัญหาที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท โดยมุ่งหวังที่จะนำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มาใช้ เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขปัญหา ในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย งานต่าง ๆ ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพเกิดผลตามความคาดหวัง มีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารร่วมกับ

ผู้เกี่ยวข้องวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางให้สอดคล้องสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน สนับสนุนสื่อ และอุปกรณ์เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยโดยยึดหลักสูตรเป็นหลัก การสนับสนุนครูให้ใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน มีการนิเทศและประเมินผลการใช้หลักสูตร มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลของโรงเรียน 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเน้นให้มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เน้นให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ปลุกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ภายใต้บรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา มีการเน้นให้ครูมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน ตามสภาพความเป็นจริงของนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดให้มีการส่งเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมิน มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดประเมินผล การส่งเสริมให้มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น 4) ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการของผู้นิเทศ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้รับการนิเทศ คือ ครู โดยมีจุดมุ่งหมายของการนิเทศ คือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาของครูให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลกับนักเรียน 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหาร วิเคราะห์วิจัยพัฒนาคุณภาพวิชาการของสถานศึกษา รวมทั้งมีการกำหนดนโยบายและแนวทางการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานของครูและนักเรียน สนับสนุนให้มีการพัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ 6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อนวัตกรรม เพื่อใช้ในการกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน อีกทั้งยังมีการสนับสนุนให้มีการจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอน พร้อมทั้งประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นอย่างสม่ำเสมอ มีการติดตาม ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ มาตรฐานเขตพื้นที่และความต้องการของชุมชน การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนางาน และสร้างระบบประกันคุณภาพภายในโดยการจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ (สุภิญญา กองสวรรค์. 2564: 9)

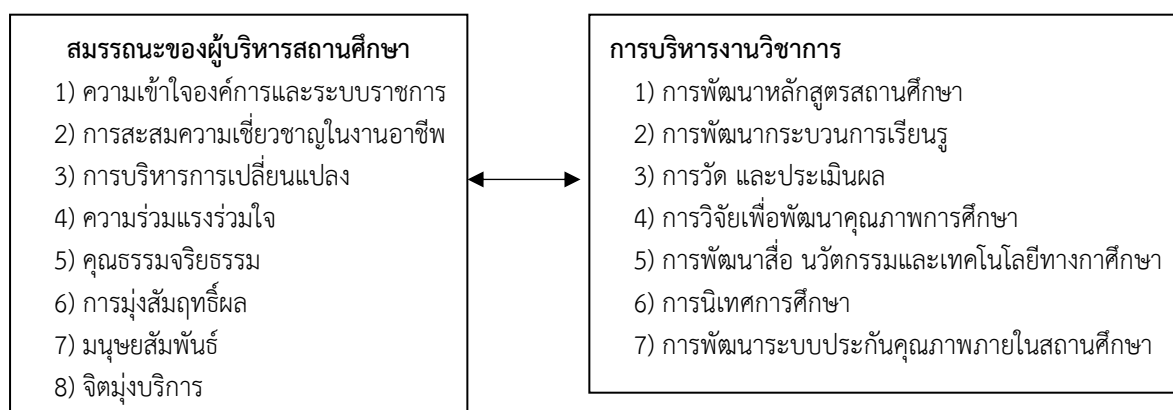
แนวคิดสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของบุคคล ได้แก่ ความรู้ทักษะความสามารถและคุณลักษณะอื่น ๆ เช่น อุปนิสัยทัศนคติ บุคลิกภาพ เป็นต้น ซึ่งสามารถวัดได้และต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ค่านิยมและเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด มีทั้งหมด 8 สมรรถนะหลัก คือ 1) ความเข้าใจองค์กรและระบบราชการ หมายถึง ความเข้าใจ และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของกระแสนโยบายในองค์การของตนและองค์การอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติหน้าที่ 2) การสะสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ หมายถึง ความใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของตนในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังต้องปรับปรุง พัฒนา ประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการของตนเอง และเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างสูงสุด 3) การบริหารการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การยอมรับความคิดเห็นหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ และความสามารถในการเปลี่ยนแปลงนั้นสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การทำงานเกิดรวดเร็ว และเกิดประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมในยุคปัจจุบันที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา 4) ความร่วมแรงร่วมใจ หมายถึง ความตั้งใจและความสามารถที่จะทำงานร่วมกันในทีมงาน หน่วยงานและองค์การ โดยผู้ปฏิบัติจะต้องมีฐานะเป็นสมาชิกในทีม ไม่ใช่ในฐานะหัวหน้าและมีความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกทุกคนในทีม 5) คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การครองตนและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมทั้งตามหลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม ตลอดจนแนวทางในวิชาชีพของตน โดยมุ่งประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน 6) การมุ่งสัมฤทธิ์ผล หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้ดีและมีมาตรฐาน หรือให้เกินกว่ามาตรฐานเดิมที่เคยมีอยู่ โดยมาตรฐานนี้อาจ หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของตนเองหรือเกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ 7) มนุษย์สัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการสร้างและ

รักษาความสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น ทั้งจากภายในและภายนอก 8) จิตมุ่งบริการ หมายถึง ความตั้งใจและพยายามของผู้บริหารในการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ (สุทธาสินี คูเจริญทรัพย์. 2560: 24)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท เกี่ยวกับกรอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2557: 15-18) ivo ทั้งหมด 8 สมรรถนะ และในส่วนของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้วิจัยได้ศึกษา และได้สังเคราะห์ตัวแปรจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีความถี่ตั้งแต่ 11 ขึ้นไป ได้ 7 ด้าน ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการศึกษา ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ปีการศึกษา 2565 จำนวน 118 คน และครู จำนวน 1,639 คน จาก170 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ปีการศึกษา 2565 จำนวน 405 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie, & Morgan (1970: 607-610; อ้างถึงใน ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด. 2561: 41) เทียบสัดส่วนได้ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 92 คน และครู จำนวน 313 คน และทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในค้างนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) ตำแหน่ง 5) ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำนวน 46 ข้อ ivo ทั้งหมด 8 สมรรถนะ ดังนี้ 1) ความเข้าใจองค์การและระบบราชการ 2) การสะสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ 3) การบริหารการเปลี่ยนแปลง 4) ความร่วมแรงร่วมใจ 5) คุณธรรมจริยธรรม 6) การมุ่งสัมฤทธิ์ผล 7) มนุษยสัมพันธ์ 8) จิตมุ่งบริการ โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำนวน 39 ข้อ ivo ทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนรู้

3) การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การนิเทศการศึกษา 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 7) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานด้านงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์แนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม รวมถึงแนวทางในการตั้งประเด็นคำถามในแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ
3. กำหนดกรอบเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อให้สามารถสร้างแบบสอบถามได้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการในการทำงานวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้องพร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม เพื่อให้แบบสอบถามมีความถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัย
5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา การใช้ภาษา และความถูกต้องชัดเจน โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน
6. นำแบบสอบถามที่ได้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านแล้วมาหาค่า IOC หรือค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่ามีข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือไม่ ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในครั้งนี้มีค่า $IOC = 0.67 - 1.00$
7. นำข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
8. นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน
9. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87 และแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99
10. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากคณะครุศาสตร์ ถึงผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยถึงผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และครู
3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนกลับครบทั้ง 405 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของ การตอบแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษา และทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. ค่าความถี่
2. ค่าร้อยละ
3. ค่าคะแนนเฉลี่ย
4. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เพศ สถานภาพ การดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 405 คน พบว่า เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 84.70 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 15.30 อายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.68 อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.41 อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.98 อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.91 ปีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 62.53 และระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 37.53 ตำแหน่งครู คิดเป็นร้อยละ 77.28 และตำแหน่งผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 22.71 ประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.09 ประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.23 ประสบการณ์ในการทำงาน 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.97 และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.69

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 สมรรถนะ นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวมและรายสมรรถนะ แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	อันดับ
1. ความเข้าใจองค์การและระบบราชการ	4.82	0.50	มากที่สุด	5
2. การสะสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ	4.80	0.51	มากที่สุด	6
3. การบริหารการเปลี่ยนแปลง	4.59	0.62	มากที่สุด	8
4. ความร่วมแรงร่วมใจ	4.74	0.55	มากที่สุด	7
5. คุณธรรมจริยธรรม	4.82	0.50	มากที่สุด	4
6. การมุ่งสัมฤทธิ์ผล	4.83	0.50	มากที่สุด	1
7. มนุษยสัมพันธ์	4.82	0.50	มากที่สุด	3
8. จิตมุ่งบริการ	4.82	0.50	มากที่สุด	2
รวม	4.78	0.49	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายสมรรถนะ พบว่า สมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมุ่งสัมฤทธิ์ผล ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.50) รองลงมาคือ จิตมุ่งบริการ, มนุษยสัมพันธ์, คุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.50) และสมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบริหารการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.62)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งหมด 7 ด้าน นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวมและรายสมรรถนะ แสดงดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	อันดับ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.67	0.54	มากที่สุด	2
2. การจัดการเรียนรู้	4.56	0.61	มากที่สุด	6
3. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.70	0.56	มากที่สุด	1
4. การนิเทศการศึกษา	4.31	0.71	มาก	7
5. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.61	0.60	มากที่สุด	4
6. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.56	0.58	มากที่สุด	5
7. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา	4.66	0.56	มากที่สุด	3
รวม	4.58	0.53	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับสมรรถนะของผู้บริหารผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.54) และสมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.71)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (rxy) ผลแสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

ปัจจัย	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	Xรวม	Yรวม
X1	1.000									
X2	.984**	1.000								
X3	.677**	.715**	1.000							
X4	.853**	.828**	.811**	1.000						
X5	.997**	.977**	.674**	.854**	1.000					
X6	.993**	.970**	.675**	.856**	.997**	1.000				
X7	.996**	.974**	.674**	.852**	.997**	.996**	1.000			
X8	.994**	.970**	.675**	.854**	.996**	.999**	.997**	1.000		
Xรวม	.983**	.975**	.790**	.915**	.983**	.982**	.982**	.982**	1.000	
Yรวม	.775**	.807**	.599**	.667**	.780**	.781**	.776**	.779**	.784**	1.000

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 โดยภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.78$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สมรรถนะที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ สมรรถนะการสะสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ($r_{xy} = 0.81$) รองลงมา คือ สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($r_{xy} = 0.78$) และสมรรถนะที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ สมรรถนะการบริหารการเปลี่ยนแปลง ($r_{xy} = 0.59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ระดับสมรรถนะของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายสมรรถนะพบว่า สมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ จิตมุ่งบริการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.50) และสมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบริหารการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.62) สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการวางแผนในการทำงานเอาไว้เป็นอย่างดีเยี่ยม เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งก็มีบริบทที่แตกต่างกันไป ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นอย่างเต็มกำลังที่จะทำให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ มีความสามารถในการวิเคราะห์ถึงผลกระทบทั้งผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรในการดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา และนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์นั้นมาเป็นแนวทางในการวางแผน จัดทำแผนงานให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างดีต่อไป มีความมุ่งมั่นปฏิบัติงานด้วยหัวใจ มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิศักดิ์ อ่อนตะวัน (2563) จากการศึกษาพบว่า สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน จึงทำให้งานเกิดผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะจิตมุ่งบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับสอง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนจัดชั้นตอนและจัดบุคลากรในการให้บริการทางการศึกษา นอกจากนี้ ผู้บริหารยังมีการประเมินและปรับปรุงระบบบริการทางการศึกษาให้มีความสะดวกรวดเร็วต่อการเข้าถึงบริการต่าง ๆ มีการให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรี สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ที่มารับบริการได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกชัย มดแสง (2562) จากการศึกษาพบว่า สมรรถนะจิตมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับผู้มารับบริการเป็นอย่างมาก โดยถือคติว่าผู้รับบริการจะต้องรู้สึกพึงพอใจเมื่อมาที่สถานศึกษา สมรรถนะการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่เตรียมความพร้อมในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในสถานศึกษา เช่น การขาดอัตรากำลังในสถานศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกสถานศึกษา เช่น การเปลี่ยนแปลงของนโยบายทางการศึกษาก็ ซึ่งสอดคล้องกับประเสริฐ กำเลิศทอง (2560) จากการศึกษาพบว่า สมรรถนะการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามข่าวสาร สถานการณ์ในวงการศึกษาย่างสม่ำเสมอ มีการวางแผนการทำงานเป็นขั้นตอน และมีการประชุมหารือกับเพื่อนร่วมงานเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลง

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.54) และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.71) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการศึกษาระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาเป็นอย่างดี มีการให้ครูดำเนินการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาอย่างถูกต้อง

ส่งเสริมให้ครูทุกคนพัฒนาเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐาน หลากหลาย และเหมาะสมกับนักเรียนทุกระดับชั้นรวมถึงนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประไพพรรณ ชำนาญชัด (2562) จากการศึกษาพบว่างานวิชาการเพื่อการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการพัฒนาระบบการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง และทันสมัย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีคะแนนเฉลี่ยรองลงมาเป็นลำดับที่สอง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้มีการจัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ และยังมีกรมเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูง และลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ การศึกษา ด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้ปกครอง พิกุล และการศึกษาทางเลือกโดยก่อนทำหลักสูตรสถานศึกษามีการเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น แล้วจึงนำมาวางแผนจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งในขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะดำเนินการร่วมกันกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย และมีการนิเทศการใช้หลักสูตร ติดตามประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ธัญญา ยงยศยิ่ง (2560) จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งถือเป็นเข็มทิศในการจัดการเรียนรู้นิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นกำหนดการวันและเวลาที่ชัดเจน และหลังจากการนิเทศแล้วผู้บริหารมีการนำผลงานที่ได้จากการนิเทศมาพูดคุยแบบกัลยาณมิตร เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้ดีขึ้นต่อไป โดยในบางครั้งผู้บริหารสถานศึกษาอาจติดภาระกิจอื่นที่ทำให้ไม่สามารถไปนิเทศตามตารางนิเทศได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียานุช ธาระณัน (2565) จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้นิเทศในชั้นเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารยังช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้อาจารย์ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนอีกด้วย แต่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีจำนวนหลายห้องเรียน และผู้บริหารมีภารกิจอื่นอาจทำให้ไม่สามารถไปนิเทศได้ตรงตามเวลาที่กำหนด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มีความสัมพันธ์กันทางบวก เรียงจากลำดับมากไปหาน้อย คือ สมรรถนะการสะสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ($r_{xy} = 0.81$) สมรรถนะการมุ่งสัมฤทธิ์ผล ($r_{xy} = 0.78$) สมรรถนะคุณธรรมจริยธรรม ($r_{xy} = 0.78$) สมรรถนะจิตมุ่งบริการ ($r_{xy} = 0.78$) สมรรถนะมนุษยสัมพันธ์ ($r_{xy} = 0.78$) สมรรถนะความเข้าใจองค์กรและระบบราชการ ($r_{xy} = 0.78$) สมรรถนะความร่วมมือร่วมใจ ($r_{xy} = 0.67$) และสมรรถนะการบริหารการเปลี่ยนแปลง ($r_{xy} = 0.60$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ หากผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะในระดับสูง สถานศึกษาก็จะมีระดับการบริหารงานวิชาการมากตามไปด้วย และในทางกลับกันหากผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะในระดับต่ำ สถานศึกษาก็จะมีระดับการบริหารงานวิชาการน้อยตามไปด้วยเช่นกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มีสมรรถนะมีการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ หาสาเหตุที่อื่นเนื่องจากงานที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถทำได้ทันตามกำหนด สนับสนุนวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ขององค์กร รวมทั้งสามารถบริหารงานและบุคลากรในสถานศึกษาของตนเองได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่าย ใส่ใจกับงานบริการอำนวยความสะดวกให้ผู้รับบริการได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการบริการด้วยวิธีการที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในองค์กรเพื่ออำนวยความสะดวก เพิ่มความรวดเร็วในการทำงานให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ปฏิบัติตนโดยใช้หลักการครองตน ครองคน ครองงานได้อย่างเหมาะสมด้วยเหตุนี้จึงทำให้สถานศึกษามีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพลี ตรีประภากร (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จากการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การบริหารงานงานวิชาการของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบาย

การศึกษาสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนที่มีสมรรถนะการบริหารที่สูงย่อมส่งผลดีต่อประสิทธิผลในการบริหารงานทุกด้าน รวมถึงงานวิชาการของโรงเรียนด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหารควรคำนึงถึงสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านบริหารจัดการเรียนรู้มากที่สุด เนื่องจากสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าว มีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
- 1.2 ผู้บริหารควรพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพราะเป็นสมรรถนะด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
- 2.2 ควรศึกษาแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
- 2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด. (2561). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธัญดา ยงศ้อย. (2560). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3**. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ประเสริฐ กำเลิศทอง. (2560). **สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประไพพรรณ ชำนาญชัด. (2562). **การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปรียานุช ณะฉั่น. (2565). **ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- พรวลี ตรีประภากร. (2564). **สมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. (2465). **รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565**. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2565, จาก <https://cnt.go.th/cnt/?name=ita64&file=12>
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2557). **สมรรถนะการบริหารที่ก่อให้เกิดการยอมรับ**. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2565, จาก <http://www.krubbannok.com/blog/36790>
- สุทธาสนี คูเจริญทรัพย์. (2560). **การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สุทธิศักดิ์ อ่อนตะวัน. (2563). **สมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- สุนันธิณี ม่วงเนียม. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุภิญญา กองสวรรค์. (2564). แนวทางการบริหารงานวิชาการตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 (พิจิตร). การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เอกชัย มดแสง. (2562). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.